

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

۳۱۷

شماره چاپ

۲۱۵

شماره ثبت

دوره هفتم - سال اول

تاریخ چاپ ۱۳۸۴/۵/۲۴

شور اول

طرح دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی

در اجرای ماده (۱۴۱) آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و براساس تقاضای بیش از بیست و پنج نفر از نمایندگان محترم (اسماعیل زاده- الفهیاری- قمی- حسن سلیمانی- تابش- ابطحی- زمانی- حیدرپور- جبارزاده- صدیقی- کوهکن- یاوری- آقائی سلماس- علی افشاری- هاشمی ریس- آذروش- سیدحسین هاشمی- سیدبیلول حسینی- سادات موسوی- بگلریان- رسولی نژاد- طباطبائی نژاد- عباسپور- امامی زاد- کامران- آئین پرست- وزیر) در دستور کار مجلس قرار گرفته است.

کمیسیونهای ارجاعی، اصلی: عمران

فرعی: اقتصادی - صنایع و معادن - قضائی و حقوقی

اداره کل قوانین

بسمه تعالی

طرح دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی

ماده ۱ - به منظور افزایش سهم حمل و نقل ریلی از طریق جذب و گسترش سرمایه گذاریهای مورد نیاز و ارتقاء بهره‌وری و ارائه خدمات مطلوب به مشتریان با حفظ مالکیت دولت بر شبکه ریلی به شرکت‌های حمل و نقل ریلی و شرکتها و مؤسسات معتبر در ارائه خدمات وابسته به آن اجازه داده می‌شود تا از شبکه حمل و نقل ریلی و تأسیسات و امکانات مربوطه با رعایت این قانون و مقررات و ضوابط مربوطه بهره‌برداری کنند.

تبصره ۱ - شرکت حمل و نقل ریلی شخصیت حقوقی است که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی با اخذ مجوز از شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران که در این قانون راه‌آهن نامیده می‌شود و با تأمین ناوگان مورد نیاز به منظور جابجایی کالا و یا مسافر تأسیس می‌گردند.

این نامه تأسیس و فعالیت شرکت‌های حمل و نقل ریلی و همچنین ناوگان مورد نیاز حداکثر ظرف چهار ماه توسط راه‌آهن تهیه و پس از تأیید وزیر راه و ترابری به اجراء در می‌آید.

تبصره ۲ - شرایط و ضوابط نحوه بهره‌برداری شرکتها و مؤسسات معتبر در امر خدمات وابسته به حمل و نقل ریلی توسط راه‌آهن تهیه و به‌تصویب وزیر راه و ترابری می‌رسد.

ماده ۲ - به‌منظور ایمنی عبور و مرور حرکت ناوگان ریلی، ضوابط و شرایط و دستورالعمل‌های فنی مرتبط با سیر و حرکت وسایل نقلیه ریلی توسط راه‌آهن تهیه و ابلاغ

می‌گردد و شرکتهای بهره‌بردار خطوط مکلف به رعایت آنها می‌باشند. راه‌آهن موظف به نظارت بر اجرای کامل ضوابط و مقررات ایمنی حرکت خواهد بود.

تبصره - میزان تخلفات مربوط به سیر و حرکت قطار یک میلیون (۱ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال تا بیست میلیون (۲۰ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال تعیین می‌گردد. آیین‌نامه تعیین انواع تخلفات و جرایم مربوط و نحوه رسیدگی به آنها توسط راه‌آهن تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳ - برنامه‌ریزی، هدایت و کنترل ترافیک به گونه‌ای که سیر و حرکت ناوگان در شرایط و با تعرفه‌های مساوی دسترسی و استفاده از شبکه به‌طور یکسان توسط کلیه شرکتهای حمل و نقل ریلی (اعم از دولتی و غیردولتی) امکان‌پذیر گردد برعهده راه‌آهن می‌باشد.

ایجاد محدودیت عبور واگن هر یک از شرکتها توسط راه‌آهن به‌جز موارد تعیین شده در مقررات ایمنی حرکت تخلف محسوب می‌شود و در صورت بروز هرگونه خسارت ناشی از این محدودیت برای شرکتهای حمل و نقل ریلی و تأیید آن توسط مراجع ذی‌صلاح، راه‌آهن مکلف به تأمین آن است.

ماده ۴ - ضوابط، مقررات و استانداردهای مربوط به تولید و یا واردات ناوگان ریلی برعهده راه‌آهن می‌باشد و دستگاههای نظارت‌کننده و کلیه تولیدکنندگان و واردکنندگان مربوطه مکلف به رعایت آن هستند.

ماده ۵ - تعرفه بهره‌برداری از شبکه ریلی کشور به‌منظور عبور یک یا چند واگن و یا یک قطار کامل (باری یا مسافری) به‌صورت باردار و خالی از روی ریل برحسب تناژ.

ظرفیت واگن، طول و ابعاد کالای بارگیری شده در واگنهای ویژه، مسیر حرکت، شرایط مسیر و دیگر عوامل مؤثر در این راستا، به موجب آیین نامه‌ای است که توسط هیأت مدیره راه‌آهن تهیه و با تصویب وزیر راه و ترابری لازم‌الاجراء است.

تبصره - نرخ بهره‌برداری از شبکه ریلی بایستی به گونه‌ای تنظیم شود که ضمن تأمین هزینه‌های بهره‌برداری از شبکه برای صاحبان کالا و سرمایه‌گذاران در بخش ریلی نسبت به دیگر شقوق حمل و نقل دارای مزیت و سوددهی منطقی باشد.

ماده ۶ - راه‌آهن مکلف است با برنامه‌ریزی و رعایت مقررات مالی و صرفه و صلاح دولت، واگنهای حمل و نقل بار و مسافر خود را با زمان‌بندی مناسب به گونه‌ای که در امر عبور و مرور ریلی کالا و مسافر خللی ایجاد نشود به شرکت‌های حمل و نقل ریلی واگذار نماید.

تبصره - اجاره دادن نیروی کشش با رعایت مقررات و شرایط یکسان به شرکت‌های حمل و نقل ریلی با اخذ هزینه‌های عملیاتی بلامانع است.

ماده ۷ - شرکت‌های حمل و نقل ریلی با انعقاد قرارداد حمل و صدور بارنامه؛ شرکت‌های حمل و نقل ریلی مسافری یا صدور بلیط توسط شرکت و یا نمایندگی که مجاز طرف قرارداد آنان در مقابل صاحبان کالا و یا مسافران می‌باشند مسئولیت دارند.

تبصره ۱ - حدود مسئولیت شرکت‌های حمل و نقل در مقابل صاحبان کالا و یا مسافران و نحوه ایفای آن به موجب آیین‌نامه‌هایی که توسط راه‌آهن تهیه و به تصویب وزیر راه و ترابری می‌رسد مشخص خواهد شد.

تبصره ۲ - برای هرواگن یک بارنامه و برای هر مسافر یک بلیط جداگانه صادر می‌شود.

تبصره ۳ - راه آهن با پذیرش ناوگان شرکتهای حمل و نقل ریلی مسؤل حفظ و نگهداری و تأمین سلامت سفر ناوگان در شبکه در مقابل شرکتهای مزبور می باشد.

تبصره ۴ - بارنامه و بلیط مسافرین به صورت متحدالشکل توسط راه آهن تهیه می شود و چگونگی تنظیم و صدور بارنامه و بلیط به موجب دستورالعمل مصوب هیأت مدیره راه آهن خواهد بود.

ماده ۸ - نرخ حمل و نقل ریلی بار متناسب با حمل و نقل جاده ای به صورت توافقی فی مابین صاحبان کالا و شرکتهای حمل و نقل ریلی تعیین خواهد شد. بنهای بلیط مسافرین توسط شرکتهای حمل و نقل ریلی در هر مسیر و بر حسب نوع و درجه قطار و خدماتی که ارائه می شود تعیین می گردد و پس از تأیید راه آهن به مرحله اجراء درمی آید.

ماده ۹ - شرکتهای حمل و نقل ریلی مکلف به رعایت کلیه قوانین، مقررات، ضوابط و دستورالعمل هایی هستند که در چارچوب نظام قانونی کشور مکلف به رعایت آن می باشند که توسط راه آهن ابلاغ می گردد.

ماده ۱۰ - هر واگن و لوکوموتیو دارای یک سند رسمی و دارای شماره مخصوص خواهد بود که توسط راه آهن جمهوری اسلامی ایران به نام مالک صادر خواهد شد. این سند قابل تهرین می باشد به طوری که با اعلام ذی نفع اسناد واگن و لوکوموتیو توسط راه آهن جمهوری اسلامی ایران به نام ذی نفع و یا فردی که او تعیین خواهد کرد تغییر خواهد یافت.

سوابق

مواد (۱۲۶) تا (۱۳۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی،
اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷

فصل ۱۷ - حمل و نقل

ماده ۱۲۶ - به شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به منظور ارائه خدمات حمل و نقل منطقه ای، ترانزیتی و چند وجهی با مشارکت کشورهای عضو اگو نسبت به ایجاد شرکتهای حمل و نقل بین المللی اقدام کند.

ماده ۱۲۷ - به وزارت راه و ترابری اجازه داده می شود:

الف - بخشی از ماشین آلات، تجهیزات و اماکنی را که در راستای تحقق سیاست واگذاری، مازاد تشخیص می دهد براساس آیین نامه ای که توسط وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، راه و ترابری و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید به فروش برساند و یا به صورت اجاره به پیمانکاران و شرکتهای تعاونی راهداری تشخیص صلاحیت شده واگذار کند.

ب - نسبت به کاهش و تعدیل نیروی انسانی براساس آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارت مذکور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، اقدام کند. منابع مالی مورد نیاز برای اصلاح ساختار نیروی انسانی نیز در راستای کاهش تصدی فوق از محل بند (الف) این ماده در قالب لوایح بودجه سنواتی تأمین می شود.

ماده ۱۲۸ - به وزارت راه و ترابری اجازه داده می شود با حفظ مالکیت دولت بر خطوط ریلی و اعمال سیاست جامع و هماهنگ حمل و نقل ریلی کشور و جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، بخشی از فعالیتهای

مربوط به حمل و نقل بار و مسافر، تعمیر، نگهداری و بازسازی شبکه و ناوگان حمل و نقل ریلی را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیردولتی داخلی واگذار کند و در صورت لزوم با ایجاد شرکتهای مشترک بین بخش غیردولتی داخلی و راه آهن جمهوری اسلامی ایران از آنها حمایت و تسهیلات لازم در این زمینه را فراهم سازد. ضوابط و مقررات این ماده به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲۹ - باتوجه به اینکه امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوبری، نشست و برخاست) منحصراً در اختیار و در کنترل دولت (سازمان هواپیمائی کشوری) می باشد، با پیش بینی تمهیدات مناسب برای جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیردولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات، به دولت اجازه داده می شود:

الف - نسبت به واگذاری سهام شرکتهای هواپیمائی جمهوری اسلامی ایران (حد اکثر تا ۴۹٪)، هواپیمائی آسمان، هواپیمائی پیام، حمل و نقل هوایی نشت، خدمات هلیکوپتری (ساخه)، کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و شرکتهای تابعه آن و شرکت مانی نفتکش ایران به بخشهای تعاونی و خصوصی داخلی اقدام کند.

ب - با پیشنهاد مشترک شورای عالی هواپیمائی کشوری و دستگاه اجرائی ذی ربط اساسنامه شرکتهای هوایی کشور (آسمان، پیام، حمل و نقل هوایی نشت، خدمات هلیکوپتری) را اصلاح کند. تغییرات اساسنامه هواپیمائی جمهوری اسلامی ایران به تصویب مجلس شورای اسلامی می رسد.

ماده ۱۳۰ - با حفظ حاکمیت دولت بر امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوبری، نشست و برخاست) توسط دولت و با رعایت صدر ماده (۱۲۹)، به سازمان هواپیمائی کشوری اجازه داده می شود:

الف - نسبت به تکمیل و اجرای طرحهای فرودگاهی و پروازی و توسعه ناوگان هوایی با جلب سرمایه های داخلی و خارجی از طریق انعقاد قراردادهای مشارکت، پیش فروش خدمات فرودگاهی و خدمات پروازی اقدام و تعهدات مربوط را تأدییه کند.

ب - به منظور تأمین هزینه اجرای برنامه های نگهداری، بهسازی و امنیت پرواز و توسعه زیربناها در فرودگاهها و نیز استفاده از تجهیزات و سیستمهای جدید فرودگاهی :

هوانوردی و امنیتی، با تصویب شورای عالی هواپیمایی کشوری دو درصد (۰.۲٪) قیمت فروش بلیط مسافران پروازهای داخلی را دریافت کند.

ماده ۱۳۱- به سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود به منظور کمک به تدارک ناوگان حمل و نقل جاده‌ای بین شهری و احداث پایانه‌های مسافری و باری و مجتمع‌های خدمات رفاهی بین راهی توسط بخش غیر دولتی با اولویت تعاونیها و ایثارگران، از محل منابع داخلی در قالب وجوه اداره شده نزد بانکها نسبت به تأمین تسهیلات اعتباری بانکی، اقدام کرده و مابه‌التفاوت نرخ سود را از منابع داخلی خود پرداخت کند. میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ سود در بودجه سالانه سازمان مذکور تعیین می‌گردد.

ماده ۱۳۲- به منظور تأمین منابع مالی مورد نیاز جهت توسعه، نگهداری و بهره‌برداری امور حمل و نقل جاده‌ای، به سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور اجازه داده می‌شود:

الف - از جابه جایی کالا و مسافر در جاده‌های کشور براساس تن-کیلومتر و نفر-کیلومتر عوارض وصول کند. میزان این عوارض همه‌ساله با پیشنهاد مجمع عمومی سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور و تصویب شورای اقتصاد تعیین می‌گردد.
ب - حداکثر معادل پنجاه (۵۰) ریال برای هر تن -کیلومتر حمل و نقل کالا در داخل کشور از شرکتهای حمل و نقل بین‌المللی که مبادرت به حمل و نقل کالای ترانزیتی می‌کنند با تأیید وزیر راه و ترابری از طریق دفاتر مرزی خود دریافت کند.

ج - صددرصد (۱۰۰٪) خسارت وارده بر ابنیه فنی و تاسیسات زیربنایی را وصول کند. بجز خسارات وارده بر اثر حوادث و سوانح غیر مترقبه و طبیعی که دولت بنا به توان موظف به جبران آن خواهد بود.

د - کلیه دریافتهای موضوع این ماده پس از وصول، به حساب سازمان حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌های کشور نزد خزانه داری کل واریز می‌شود تا براساس بودجه سالانه سازمان به مصرف برسد.